

31289 Voortgezet Onderwijs

31293 Primair Onderwijs

Nr. 142 Brief van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 december 2012

Bijgaand stuur ik u ter kennisneming de Nederlandse samenvatting van het *European Survey on Language Competences 2011*, speciaal toegespitst op de nationale situatie.¹

Om tot de top vijf van meest concurrerende economieën van de wereld te blijven behoren en onze kenniseconomie verder te versterken is het vreemdetalenonderwijs van groot belang. Leerlingen moeten al op jonge leeftijd worden gestimuleerd om vreemde talen te spreken. Zo kunnen zij hun weg vinden in de internationale samenleving en aldus een bijdrage leveren aan de bloei van wetenschap en economie.

1. Achtergrond

In juni maakte de Europese Commissie de resultaten van het *European Survey on Language Competences (ESLC) 2011* publiek. Dit onderzoek betreft de vaardigheden in de eerste en tweede moderne vreemde taal aan het eind van de leerplichtige leeftijd (circa vijftien jaar). Aan deze eerste editie van dit onderzoek deden zestien landen of taalgemeenschappen mee, waaronder Nederland.

Cito schreef een samenvatting van de uitkomsten, speciaal toegespitst op de Nederlandse situatie. Deze publicatie, getiteld *Vaardigheden Engels en Duits van Nederlandse leerlingen in Europees perspectief*, gaat hierbij.

2. Belangrijkste uitkomsten

Er blijkt uit dat Nederland goed presteert. Wat opvalt is dat Nederland als een van de weinige landen zowel met de eerste als met de tweede vreemde taal hoog scoort. Bij de vijftien landen en taalgemeenschappen waar Engels wordt onderwezen, staat Nederland op de vierde plaats. Met Duits staat Nederland zelfs bovenaan de lijst van acht landen waarin die taal werd getoetst. Hierbij moet wel worden beseft dat niet alle Europese landen nu meededen.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

Er worden ook verbeterpunten geconstateerd. Nederland start relatief laat met het vreemdetalenonderwijs. Verder bleek dat docenten en leerlingen tijdens de lessen weinig de doeltaal spreken. Die punten zijn niet nieuw. Er wordt al actie op ondernomen, zoals hierna aangegeven.

3. Het vervolg

In 2011 vond het *European Survey on Language Competences* voor het eerst plaats. De Europese Commissie wil dit onderzoek voortaan om de vijf jaar doen plaatsvinden. In beginsel wil Nederland hieraan blijven meedoen om prestaties in internationaal vergelijkend perspectief nauwlettend te blijven volgen, maar verdere deelname is mede afhankelijk van de uiteindelijke opzet en de kosten.

In vervolg op een eerdere beslissing van de Europese Raad is de Commissie nu bezig met de ontwikkeling van een Europese benchmark voor vaardigheden in vreemde talen. De lidstaten krijgen deze nog ter besluitvorming voorgelegd.

Wat betreft de versterking van het Engels in het *primair onderwijs* en de bevordering van het doeltaalgebruik in het primair onderwijs kan ik wijzen op de volgende maatregelen:

- Verschillende onderzoeken en experimenten zijn gestart die moeten leiden tot een goed onderbouwd plan van aanpak voor Engels in het primair onderwijs. Dit voorjaar zal ik dat aan uw Kamer voorleggen.
- Een van die experimenten in het primair onderwijs betreft een pilot met 15% onderwijstijd in het Engels. In het plan van aanpak zal ik daar verder over berichten.
- Scholen in het primair onderwijs kunnen al een aantal jaren bij het Europees Platform subsidie aanvragen voor invoering van vroeg vreemdetalenonderwijs. Er zijn nu 850 scholen met een aanbod van vroeg vreemdetalenonderwijs. Dat komt neer op een verdrievoudiging van de toeloop over de afgelopen vier jaar.

Over de positie van het Engels in het *voortgezet onderwijs* en de bevordering van het doeltaalgebruik daar kan ik het volgende melden:

- Engels is in het voortgezet onderwijs kernvak geworden. Vanaf 2013 telt het vak bij de examens havo en vwo zwaarder mee. Havo- en vwo-leerlingen mogen dan nog maar één vijf op hun eindlijst hebben voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde.
- Al vele jaren ondersteunt het ministerie scholen in het voortgezet onderwijs om tweetalig onderwijs (tto) in te voeren. Het tto breidt zich nog steeds uit, ook in het vmbo. Met Engels zijn er nu 107 scholen actief op vwo-niveau, 33 op havo-niveau en 15 in het vmbo. Bij Duits gaat het om 1 school op vwo-niveau, 1 in het havo en 2 in het vmbo.
Het kabinet streeft naar een ambitieuze leercultuur op scholen met

speciale aandacht voor topprestaties van de beste leerlingen. In 2015 moeten alle scholen voor voortgezet onderwijs deze leerlingen maatwerk bieden. Tweetalig onderwijs is een van de vormen waarmee scholen excellente leerlingen kunnen aanzetten om het beste uit zichzelf te halen. Met aanvullende certificaten als het International Baccalaureate examen Engels kunnen zij hun extra vaardigheden aantonen. Daarom streeft het kabinet naar een toename van het aantal scholen dat zich met tto profileert.

- Voor versterking van het Duits en Frans in het voortgezet onderwijs is in 2005 het project LinQ gestart. Een van de uitgangspunten van LinQ is bevordering van het doeltaalgebruik in de klas. Verder is er veel aandacht voor kennis van land en cultuur en internationale uitwisseling, dit alles om het vak voor leerlingen aantrekkelijk te maken. Wat begon met 20 deelnemers, is uitgegroeid tot een actie van 70 scholen. De komende jaren groeit dat aantal door naar 130. Ook in de buitenwereld ontvangt dit project veel bijval. Volgens de Actiegroep Duits, een samenwerkingsverband van het Duitsland Instituut Amsterdam (DIA), de Duitse Ambassade, de Nederlands-Duitse Handelskamer en het Goethe-Institut Nederlande, heeft het programma LinQ dezelfde doelstellingen als de actiegroep.

Gezien deze maatregelen en het enthousiasme van de scholen, zowel in het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs, om aan experimenten en projecten deel te nemen, verwacht ik dat de resultaten van het vreemdetalenonderwijs de komende jaren nog zullen stijgen.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. Dekker